

9

Beheersorganisaties voor auteurs- en naburige rechten

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet van 6 maart 2003, houdende bepalingen met betrekking tot het toezicht op collectieve beheersorganisaties voor auteurs- en naburige rechten (31766),**

(Zie vergadering van 14 februari 2012.)

De voorzitter:

De commissie heeft mij met de hand op het hart beloofd dat dit een korte behandeling zal zijn. Ik geef het woord aan de heer Verhoeven.

De algemene beraadslaging wordt heropend.

□

De heer **Verhoeven** (D66):

Voorzitter. De conclusies van het vorige debat waren vrij duidelijk. Het CBO-systeem is in essentie goed, het toezicht moet worden versterkt en de vraag is vooral hoe. De staatssecretaris wilde niet verder gaan dan zijn eigen wetsvoorstel. Hij bleef ondanks aandringen van de Tweede Kamer tegen ex-ante-tarieventoezicht. De D66-fractie kwam met een amendement. De fracties van GroenLinks en CDA wilden ook scherper tarieventoezicht vooraf, maar kwamen in eerste instantie met een spookamendement en later met een amendement met vreemde trekjes. Het is een soort carnavalscommunisme. Aan het billijkheids-criterium wordt immers iets toegevoegd om cadeautjes uit te delen met andermans geld. Niet-commerciële organisaties zijn sympathiek, maar krijgen ook geen korting op bier of elektriciteit. Als zij die al krijgen, is dat niet aan de overheid, maar aan de verkopende partij. Over publiek geld mag de politiek dergelijke keuzes maken, maar niet over geld van auteurs, want die hebben het al niet zo breed.

De voorzitter:

Ik zie u lachen, maar u bent op dit moment de enige die het leuk vindt. Ik wil graag een beetje opschieten. Als je zulke teksten uitspreekt, kan ik voorspellen wat er gaat gebeuren.

Mevrouw **Van Toorenburg** (CDA):

Ik wil een vraag stellen, maar die mag retorisch zijn. Weet de heer Verhoeven nog wat wij vorige keer zeiden, namelijk hoe een man reageert als hij gepasseerd wordt en zeker op Internationale Vrouwendag?

Mevrouw **Peters** (GroenLinks):

Daaraan moet ik niet veel meer toevoegen. Grapjes waar je zelf om moet lachen, zijn vaak de grappigste.

De voorzitter:

Ik zou zeggen: don't push your luck.

De heer **Verhoeven** (D66):

De D66-fractie blijft bij het eigen amendement en beantwoordt graag alle vragen, maar kan de fracties van GroenLinks en CDA niet steunen.

□

Mevrouw **Peters** (GroenLinks):

Voorzitter. Collega Van Toorenburg en ik kregen een reactie van de staatssecretaris op ons amendement dat het ex-ante-toezicht op de tarieven van de staatssecretaris verbreedt. Marginaal, zeg ik er voor de heer Verhoeven bij. De staatssecretaris neemt er drie kantjes voor om het aannemen van dit amendement ten sterkste te ontraden. Ik hoorde in de wandelgangen zelfs dat hij dreigt de hele wet in te trekken als het amendement wordt aangenomen. Wat doet hem zo steigeren?

Ex-ante-toezicht zou de vrije prijsvorming verstoren. Merkwaardig, want de staatssecretaris introduceert ook zelf een ex ante toezicht. Merkwaardig, want in de auteursrechtenmarkt legt de overheid al allerlei tarieven op. Merkwaardig, omdat marktcorrectie in de vorm van stevig toezicht, zelfs volgens de meest geharnaste neoliberale economische theorieën, wordt bepleit als sprake is van monopolisten, zoals hier. Dan werkt het vrije prijsmechanisme niet.

Het zou onuitvoerbaar zijn. Raadselachtig, omdat de toetsingscriteria die wij stellen, dezelfde zijn als die welke de staatssecretaris aan de geschillencommissie voorlegt. En als het voor de geschillencommissie achteraf uitvoerbaar is, is het ook voor het college van toezicht vooraf uitvoerbaar.

De staatssecretaris zegt dat wij het beter aan zelfregulering kunnen overlaten. Hij doet de praktijk geweld aan. Juist op het punt van tariefdifferentiatie, maatwerk, beter rekening houden met aard, omvang en functionaliteit van het gebruik, is het overleg met de werkgroep-Pastors immers stukgelopen.

Dezer dagen zijn wij overspoeld door gebruikers die daarover klaagden. De cbo's gedragen zich als typische monopolisten. De kleine gebruiker en de grote brancheorganisatie: allemaal hebben ze er last van. Zeker voor niet-commerciële of kleine gebruikers is het moeilijk om zich daartegen te verweren. Dit tast het draagvlak voor de afdracht van auteursrecht tarieven aan en daar is niemand bij gebaat. Niemand betwist het recht van makers op een billijke vergoeding, integendeel. Daarom zijn transparantie en een billijke tarifiering zo belangrijk. Opvallend vond ik dat de cbo's tijdens een presentatie in Nieuwspoor de week erkenden dat aard, omvang en functionaliteit belangrijke elementen van de tarifiering behoren te zijn. Laat ze dat dan ook transparant aantonen en toepassen. En als ze het menen, valt van het toezicht niets te vrezen.

Mocht de Kamer zich onverhoopt door de staatssecretaris laten overtuigen en mocht voor een breder ex-ante-toezicht de tijd nog niet rijp zijn, dan wil ik bij de volgende motie een voorzichtiger variant voorleggen. Hij laat het beslismoment over verbreding van het toezicht samenvallen met de geplande evaluatie over drie jaar.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

Peters

constaterende dat voor gebruik van auteursrechtelijk beschermd werk een billijke vergoeding dient te worden betaald;

constaterende dat collectief beheer van beschermde werken voor de inkomenspositie van veel makers en het gebruiksgemak van veel gebruikers onmisbaar is, maar dat dit onder druk staat door een gebrek aan transparantie, maatwerk en gelegenheid tot inspraak bij de tarifiering en daardoor lijdt aan afnemend draagvlak in de samenleving;

constaterende dat collectieve beheersorganisaties aangeven bij de tarifiering rekening te willen houden met aard, omvang en functionaliteit van het gebruik, maar dat het Pastors-overleg met brancheorganisaties over meer maatwerk bij de tariefdifferentiatie is mislukt;

overwegende dat het beginsel dat gelijke gevallen gelijk worden behandeld, de waarde van het gebruik van het werk in het economisch verkeer, waaronder begrepen de al dan niet commerciële aard en de omvang van het gebruik, en de wijze waarop rekening gehouden is met de belangen van de betalingsplichtigen goede indicatoren zijn voor billijkheid en maatwerk bij de tarifiering;

constaterende dat het wetsvoorstel een ex ante buiten-sporigheidstoets op tariefstijgingen en een geschillencommissie introduceert;

verzoekt de regering, de aangekondigde evaluatie van de wet toezicht op de cbo's onafhankelijk te laten verrichten en daarbij te laten onderzoeken in hoeverre het met het voorliggende wetsvoorstel versterkte toezicht ertoe heeft bijgedragen dat billijkheid en maatwerk bij de tariefdifferentiatie zijn verbeterd, beter rekening wordt gehouden met de belangen van de betalingsplichtigen en de klachten over het functioneren van de cbo's zijn afgenomen;

verzoekt de regering tevens, bij uitblijven van significante verbetering van de huidige praktijk en na ommekomst van de evaluatie het ex ante toezicht op de tarifiering uit te breiden opdat het draagvlak voor collectief beheer wordt versterkt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Peters, Van Toorenburg, Smeets en Jasper van Dijk. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.
Zij krijgt nr. 26 (31766).

De heer Taverne (VVD):

Ik heb met belangstelling geluisterd naar mevrouw Peters, die haar zeer kort en bondig geformuleerde motie voorlas. Naar ik begrijp, komt het niet vaak voor dat een debat wordt heropend omdat het voornamelijk is bedoeld voor het inbrengen van nieuwe, belangrijke informatie. Mag ik uit het indienen van deze motie opmaken dat mevrouw Peters voorziet dat het amendement-Peters/Van Toorenburg niet voldoende steun zal krijgen? Is het dan niet zuiverder als mevrouw Peters en mevrouw Van Toorenburg dat amendement intrekken?

□

Mevrouw Peters (GroenLinks):

Het wetsvoorstel en het amendement worden waarschijnlijk komende dinsdag in stemming gebracht. Ik hoop natuurlijk dat de VVD-fractie zich laat overtuigen en voor het amendement zal stemmen, zodat deze hele motie niet nodig zal zijn.

Ik merk overigens op dat er bij heropening van het debat nieuwe informatie kan zijn. Het kan ook zijn dat na sluiting van het debat een reactie is gegeven door een staatssecretaris op een amendement dat door de Kamer is ingediend en dat deze zulke fundamentele vragen oproept, waarop ik nu een reactie heb gegeven, dat heropening van het debat nodig is. Ik vind dat het argument van de staatssecretaris dat het hem juist om vrije prijsvorming te doen is, de fundamentele vraag oproept waar dit wetsvoorstel voor staat. Dat grijpt juist in op de vrije prijsvorming, ook volgens de plannen van de regering.

De voorzitter:

Dank u wel. We hadden een afspraak dat dit niet lang zou duren.

De heer Taverne (VVD):

Ik heb nog een korte afsluitende opmerking respectievelijk vraag aan mevrouw Peters. Alles overwegende wat zij naar voren brengt, zou dit toch het moment zijn dat de motie voldoende voorziet in het beantwoorden van de vragen die zij heeft. Daarmee lijkt het amendement mij overbodig.

Mevrouw Peters (GroenLinks):

Het lijkt mij prematuur om zulke conclusies te trekken. Ik moet de reactie van de staatssecretaris nog horen.

□

Staatssecretaris Teeven:

Voorzitter. Ik weet dat u het niet lang laat duren, maar het amendement is nog niet ingetrokken, dus ik moet toch een reactie geven op wat mevrouw Peters daarover heeft opgemerkt in haar termijn. Het is een bijzondere behandeling van het wetsvoorstel geworden, met spookamendementen en wandelgangenverhalen, maar daar kan ik niet zoveel mee. Ik zal mij baseren op wat er in de plenaire zaal is gezegd.

Ik denk niet dat ik op de korte mededeling van de heer Verhoeven in hoef te gaan. Hij heeft duidelijk gemaakt wat zijn positie was, maar dat had hij in de eerste twee termijnen ook al gedaan. Zonder in herhaling te vervallen is het misschien goed om te zeggen dat de onuitvoerbaarheid het grootste bezwaar is van de regering, zoals ook uit de brief bleek.

Daarbij zijn drie factoren doorslaggevend, maar uit de bijdrage van mevrouw Peters in derde termijn begrijp ik dat zij daarvan nog niet is overtuigd. Het eerste argument is de billijkheidstoetsing, die onlosmakelijk is verbonden met het concrete geval waarin tarifiering moet plaatsvinden. Dat is inderdaad niet geschikt voor abstracte toetsing ex ante. Het wetsvoorstel heeft betrekking op buitensporigheid en in het amendement wordt voorgesteld om vooraf te toetsen op billijkheid. Dan krijg je vier soorten billijkheid waaraan je moet toetsen en dat wordt zeer moeilijk. Het tweede argument is dat het college de in het amendement gevraagde billijkheidstoetsing niet kan

Teeven

uitvoeren door het ontbreken van gegevens en een toetsingskader, zoals ik in de brief heb gemotiveerd. Het is echt onmogelijk om dat te doen. Het derde argument is dat het onverenigbaar is met de Europese en de internationale verplichtingen. Het vierde punt dat ik in herinnering wil roepen, is dat wij enorm tijdverlies zouden oplopen. Als het college iets moet doen wat het niet kan, zoals ik in de brief heb geschreven, zal dat heel veel tijdverlies geven. Dan worden ook alle goede dingen van het wetsvoorstel waarover het kabinet en de Kamer het eens zijn, een beetje teniet gedaan. Om die redenen heb ik gemeend de argumentatie in de brief zo te moeten omschrijven als ik heb gedaan.

Wellicht worden mevrouw Peters en mevrouw Van Toorenburg door mijn uitleg nog overtuigd om hun amendement in te trekken. Ik had eigenlijk gehoopt dat het argument van de onuitvoerbaarheid, dat het onmogelijk is om te doen wat in het amendement wordt gevraagd, voldoende zou zijn om dat te doen. Volgens mij is er nu genoeg gewisseld over de argumenten en heb ik afdoende aangegeven waarom het amendement niet uitvoerbaar is.

Ik kom dan tot de bespreking van de motie. De regering gaat uiteraard niet over de constatering van de indieners van een motie, maar ik heb wel moeite met de constatering in de motie dat het Pastors-overleg is mislukt. Ik denk dat dit veel te absoluut is. Je kunt zeggen dat niet het resultaat is behaald dat we allemaal hadden gewild, maar je kunt tegelijkertijd constateren dat er wel degelijk vooruitgang is geboekt. Dat is ook het standpunt van de regering.

Ik ga door naar het dictum van de motie. Ik heb een evaluatie aan de Kamer toegezegd. In die zin is datgene wat in de motie wordt gevraagd, niets nieuws. Ik ben dus ook bereid om aandacht te besteden aan de in de motie genoemde aspecten. Ik ben het eens met de indieners van de motie en met het brede gevoel in de Kamer dat er wel wat te verbeteren is in deze sector. Daar heb ik ook goed naar geluisterd. Degenen die hier vandaag meeluisteren en ook de direct betrokkenen bij dit wetsvoorstel kennen ook het gevoel van het parlement en de regering op dit punt. Dat betekent dat er de komende drie jaar dus ook heel veel zal moeten verbeteren.

Ik wil het oordeel over de motie graag aan de Kamer laten, maar ik ga er dan eigenlijk wel van uit dat het amendement op stuk nr. 21 wordt ingetrokken.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

Hiermee zijn wij gekomen aan het eind van de heropening. We gaan volgende week dinsdag over het wetsvoorstel stemmen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.